

Psalmus

ficationes dei. Sic enim qui gloriaſt: non in ſeipſo: ſed in domino glorietur: hymnusq; eructatur. Sed iam quia didicit: et laudauit doctorem deum: deinde vult docere.

Pronūciabit: inquit: lingua mea eloquia tua: quia omnia mādata tua iudicia. Si hec ſe pñunciaturū dicat: vñiq; minister fit verbi. Quid em̄ deus doceat intrinſecus: tamē ſides ex auditu ē. Et quomō audiuit miſi a predicatorē: Neq; enim: quia deus dat incrementū: ideo non eſt plantandū neq; rigandum. Scit enim que picula ſecutura ſint a cōtradicentib; et pſequētibus: cum fuerit pñuicator eloqui ori dei: propter qđ adiunxit. **Fiat ma-**

nus tua vt ſaluu me facias: quia mandata tua elegi. Ut nō timerez: nec ſolum cor meū teneret: ſed lingua etiam pñunciaret eloquia tua: mandata tua elegi: timoreq; amore compressi. **Fiat ergo ma-**

nus tua vt ſaluū me de manu facias alie-

na. Sic autē de⁹ ſaluos martyres fecit: cū

eos in anima non pñmisit occidi. Nam fui carnem vana ſalus homis. Potest ſic accipi: fiat manus tua: vt manus dei christus intelligat: Juxta illud Eſaiæ: Et brachiū domini cui reuelatū eſt: Non em̄ erat factū vñigenitus cum q; eum facta ſunt omnia: ſe factus eſt ex ſemine Bauid: vt eſſet Jesus: id eſt ſaluator qui iam erat creator. Sed cū familiare ſit scripture: fiat manus tua: et fa- cta eſt manus domini: nescio vtrūq; poſſit h̄ ſenſus in eis locis omnib; obtineri. Sane vbi audiamus qđ ſequit. **Concupiuī**

ſalutare tuū domine: Enā nolentibus omnib; inimicis ſalutare dei nobis christ⁹ occurrat. Ip̄m ſe cōcupiſſe iuſti antiqui ve- raciſſime cōſiſtent: Ip̄m cōcupiuit ecclie venturi de viſceribus matris: Ip̄m cōcupiſcit ecclia venturi a dextera patris. Sub iungit autē huic ſentēt. **Et lex tua me-**

ditatio mea eſt. Quia lex għibet teſti-

moniū christi. Sed in hac fide cum corde

creditur ad iuſtiā: ore cōfessio ſit ad ſalu-

tem: fremant gentes: populi meditenſ ina-

nia: occidatur certe caro dum predicat te.

Quiet anima mea et laudabit te: et iudicia tua adiuuabūt me. Iudi- cia quippe illa ſunt que tempus erāt: vt in- ciperent a domo domini. Sed adiuuabūt me inquit. Et quis non videat quātū adiu- uerit ecclia ſanguis ecclie: quāta ex illa ſementie ſegeſ ſeto orbe ſurrexerit? Noniſ ſume proſuſ aperit ſe: et que pſona per totū

CXIX.

psalmū loquebaſ ostendit. **Errauit in-**

quit: ſicut ouis perdita: quere ſeruum

alia lī. t que perit.

tuum quia mādata tua non ſūz ob- litus. Nonulli codices nō habent quere: ſed: viuifica. Una qđ ppe syllaba intereſt: q; iñ ſe i greco diſtat: ἸΗΣΟΥ et ἸΗΘΕΟΥ: vñ i ſi codices greci variant. Sed qđlibet horum ſi: ouis pñdita querat: ouis perdita viuificetur: ppter quā pastor eius non agi- tanouē dimiſit in montib;: et eam querens: iudaicis lacerat⁹ ē veprub;. Sed adhuc q- rit: adhuc qraſ ex pte inuēta: adhuc qraſ. Ex ea namq; parte qua dicit iſte: mādata tua nō ſum oblitus: inuēta ē: ſed q; eos qui mandata dei eligit: colligunt: diligunt: ad huic querit: et per ſui pastoris ſanguinē fu- ſum atq; diſpulum i omnib; gentib; inueniſ.

Et potuit quātū a dño adiut⁹ ſū: psalmū iſtum magnū ptractaui et exposui. Nō profecto melius sapientiores: doctioresq; fece- runt: ſiue facturi ſunt. Nec ideo tamē ei no ſtrū deesse debuit ministeriū: maxime id de me flagitantibus fratrib;: quibus ſum debi- tor hui⁹ officij. Nō autē de Alphabeto he- breo: vbi octoni versuſ ſingulis ſubiacet lit- teris: atq; ita psalmus totus conterit: ni- bil dixi: non ſi mirū: quoniam nihil quod ad iſtum pprīe pñineret inueni. Non eſt ſolus habet has litteras. Illud ſane ſciant qui h̄ in greca et latina ſcriptura (quoniam nō illic ſeruatū ē) inuenire nō poſſunt: oēs octonoſ versuſ in hebraicis codicibus ab ea q; illis pponitur littera: incipere: Sicut nobis ab eis qui illas nouerūt litteras: indicatū eſt. Nō multo diligentius factum eſt: q; nostri vel latine vñ puncie quos abecedarios vo- cant: psalmos facere conſueuerūt. Nō em̄ omnes versuſ donec claudat periodus: ſed ſolos primos: ab eadez littera incipiūt quā pponunt.

Explicit Tractatus de p̄s: CXVIII.

Incipit Tractatus de p̄s. CXIX. Qui ē pum⁹ Lantici graduū.

Brevis psalm⁹ ē et valde utiſis: quē modo nobis cantatū audiuitus: et cantando respondim⁹. Non diu laborabitis in audiēdo: nec infructuose la- borabitis in operādo. Est enim ſicut ei⁹ titulus prenotat: Lanticum graduuſ. Grece ſcriptum eſt: αρχαριον. Gradus vel deſcendentū ſunt: vel deſcendentium. Sed gradus quomō in hiſ psalmis poſti ſunt deſcedentes ſignificant. Intelligam⁹

CXIX.

qua duricia a te intelligat: nec cum audis leonem: cogites feritatem: nec cum audis agnū: cogites pecus: Nihil horum est i se: et oia fact² est p te. Hinc ḡ ascendēdū est: illuc ascēdēdū ab exemplo ipi² ad diuinitatē ipi². Exemplū. n. tibi fecit humiliādo se. Ni qui nobilebant a cōualle plorationis ascēdere: comp̄ssi sunt ab ipo. Prepropere em̄ volebant habere ascensum: honores altos cogitabant: viam hūlitatis nō cogitabant. Intelligat caritas vestra quod dico: duos discipulos voluisse ad latera domini: unū ad dexterā: alterū ad sinistrā sedere. Vidi eos domin² p̄propere et p̄postere de honoribus cogitare: cū p̄l² discere deberet humiliari ut exaltarent: et aut eis dīs: Potest bibere calicem quē ego bibiturus suz. Ip̄e enim in cōualle plorationis bibitur² erat calicem passionis. Illi autē non attenentes hūlitatem christi: cōprehendere volebant altitudinē christi. Reuocauit illos ad viam: tanq̄ aberrantes: nō ut negaret illis qđ vellent: sed ut consideret q̄ veniret: Itaq̄ fratres mei hunc psalmū ascēsionis cantemus ascensuri in corde: q̄r ut ascendamus descensum est ad nos. Niā vidit scalas Iacob: et in ihs scalis demonstrati sunt ei ascēdentes et descendētes. Ultrūq̄ vidi. Nos sum² putare ascēdentes viros p̄ficiētes: descendētes deficiētes: q̄r et reuera inuenimus hoc in p̄lo dei: alij p̄ficiunt: alij deficiunt. Poterat istos significare ille scale: s̄ forte meli² intelligunt oēs boni in illis scalis: et ascēdentes et descendētes. Non em̄ frusta non dictū est: cadentes: sed descendētes. Multū autē interest: inter descendētes et cadere. Nam q̄r cecidit Adā: ideo descendit christ²: Ille cecidit: ille descendit. Ille cecidit supbia: ille descendit misericordia. Nō aut ip̄e sol² descendit: equidē de celo ipse solus descendit. Sz multi imitantes eū sancti descendit ad nos: et descendit ad nos. Nam in quadam altitudine corde habitabat ap̄ls cū diceret: Siue eī mente excessimus deo. Nam q̄r mente exesserat: deo excesserat. Excedēs eī mente omnē humāna fragilitatē: omnē seculi trānsitū: oia q̄cūq̄ nascēdo et occidēdo euāescētrānsitū: hec: habitabat corde i quadā ineffabili p̄ēplatiōe quātū poterat: de q̄ dicit: q̄ audiuit ineffabilia v̄ba q̄ nō licet homi loqui: Sz tibi illa loq̄ nō posset. Ip̄e autē vidē illa vīcūq̄ posset: q̄ tibi loq̄ nō posset: Itaq̄ si semp manere vellet i eo qđ videbat: et loq̄

Psalms

ergo tanq̄ ascensuri: nec ascensiones pedibus corporalib² queramus: sed sicut i alio psalmo scriptum est: Ascensiones in corde eius disposuit: in cōualle plorationis in locum quem disposuit. Bixit ascensiones: Ebi: Id est in corde. Unde: A cōualle plorationis. Et iam quo ascendat tanq̄ deficit sermo human²: nec explicari potest: for te nec cogitari. Audistis modo cum apostolus legeret: Qd̄ oculus non vidit: nec auris audiuit: nec in cor homis ascendit. In cor homis non ascendit: cor hominis illuc ascendat. Ergo quia oculus nō vidit: nec auris audiuit: nec in cor homis ascendit: quomō dici posset: quo ascendendum est. Ideo cum dici non possit: ait: in locum quem disposuit. Quid tibi plus dicturus sum: Aut homo per quē spiritus sanctus loquebas: in locū talē: aut locū talem. Quicquid dixerō terrenū cogitas: humo repis: carnem portas: corpus quod corruptitur aggrauiat animā: et deprimit terrena inhabitatione sensum multa cogitantem. Lui loquit: Quis auditur² ē: Quis capiet: Ebi erimus post hanc vitam: si in corde ascenderimus: Quia ergo nemo sperat aliquem ineffabilem beatitudinis locum: quem tidi disposuit: qui ascēsiones etiam i corde tuo disposuit. Sed vbi: In cōualle plorationis. Cōuallis humilitatē significat mons: celsitudinē significat. Est mons quo ascendamus spiritualis quedā celsitudo. Et q̄s est iste mons quo ascendimus: nisi domin² Jesus christus. Ip̄e tibi fecit patiente cōuallem plorationis: qui fecit montē manēdo ascēsionis. Quid est vallis plorationis: Clerbum caro factum est: et habitauit i nobis. Quid est vallis plorationis: Prebuit pacienti se maxillam: saturat² est op̄probrijs. Quid est vallis plorationis: Lo lapbūzatus est: sputis illitus: spinis coronatus: crucifix² ē. Hec est vallis plorationis: vnde tibi ascendēdū est. Sz quo ascēdēdū ē: In p̄ncipio erat verbū et vbū erat apud deum: et deus erat verbum. Ipsum em̄ verbum caro factū est: et habitauit i nobis. Sic descendit ad te: ut maneret in se. Descendit ad te: ut fieret tibi cōuallis plorationis: mansit i se ut tibi esset mons ascēsionis. Erit inquit Elaias i nouissimis diebus manifestus mons domini: patus in cōcumine montū. Ecce quo ascendēdū ē: Sz noli aliquid terrenū cogitare: nec quia montē audisti: alta quedam cogites terre: nec cum cūmī saxum audis: aut petram: ali

Psalms

nō poterat: te nō leuaret: ubi tū posses vi-
dere. Quid autē fecit? Descedit. Hā ibi ait:
Sive em̄ mēte excessim̄ deo: sive tēperan-
tes sum̄ vobis. Quid est tēperantes sum̄?
Sic loquimur ut cape possitis: qz t̄ christ̄ ta-
lē se fecit nascēdo t̄ patiendo: vt possent de
illo homies loq. Quia de homie hō facile
loquit: de deo hō qn̄ loquit sic quō est de?
Hō autē de hoīe facile loquit. Et ḡ magni
descēderēt ad paruos: t̄ nō illis tñ loqrent
nisi magnū: ipse q̄ magn̄ erat fact̄ ē paru?
vt de illo magni paruis loqrent. Audistis
mō qd̄ dico cū apls legere: si aurib̄ aduer-
tist. Sicut hoc: Hō potui vobis loq quasi
spūalib̄: sed qsn̄ carnalib̄. Ergo spūalib̄ i
excelsis loquit: carnalib̄ autē vt loquaē de-
scēdit. Hā vt sciatis qz cum descendit: de
illo q̄ descēdit loquit. Ecce Johānes ma-
nente in se loquit. In pncipio erat verbū t̄
verbū erat apud deū: t̄ dē erat v̄bū. Hoc
erat in pncipio apud deuz: oīa p̄ ip̄m facta
sunt: t̄ sine ip̄o factū ē nibil. Lape si potes:
arripe cibus est. Sed dictur̄ es mihi. Ille
quidē cibus ē: sed ego infans sum: lactād̄
sum: vt idone⁹ fieri possim qd̄ māducandū
cibū. Ergo qz tu lacte nutriend̄ es: ille autē
cib̄ ē: ip̄e cib̄ p̄ carnē tibi traiect̄ ē ad fau-
ces. Quō ḡ cibū maf comedit: vt p̄ carnē
trajectat ad infantē lac factū. sic cib̄ ange-
lorū dñs verbū caro factū est: t̄ fact̄ ē lac.
Et dicit apls: Lac vobis potū dedi nō escā:
Hōdū em̄ poteratis: sed nec adhuc quidē
potestis. Ergo dando lac descēdit ad par-
uuos: t̄ qz descēdit: descēdētē dedit. Aut
em̄: Nūqđ dixi me aliqd̄ iter vos scire: nū
Jesum christū t̄ hūc crucifixū: Quia si di-
ceret: tm̄ Jesu christū: est Jesus christ̄ etiā
tm̄ diuinitatez: tm̄ id qđ erat verbū apud
deū fili⁹ dei Jesus christ̄: sed hūc: id est b̄
mō dictū: puuli nō capiūt. Quō ḡ capiūt
qui lac capiūt: Jesum christū inquit et hūc
crucifixū. Suge qđ p̄ te fact̄ ē: t̄ crescis ad
id qđ est. Sūt ḡ t̄ ascēdentes t̄ descēdētes.
In illis scalis t̄ ascēdentes sūt t̄ descēdētes.
Ascēdētes q̄ sunt: Qui pficit ad intelle-
ctū spūalū. Descēdētes q̄ sunt: Qui q̄
uis quātum homies p̄nt fruant̄ intelligēta
spūalū: tñ descēdūt ad puulos vt talia eis
dicant q̄lia p̄nt cape: t̄ lacte nutriti possint
idonei fieri t̄ validi ad capiēdū cibū spūa-
lē. Esaias frēs etiā ip̄e ad nos de descēden-
tib̄ fuit: nā t̄ ip̄i grad⁹ ei⁹ descēdētes apa-
ret. Lū em̄ diceret de spūsancto: Requiescat
inq̄ sup̄ eū spūs sapie t̄ intellect⁹: spūs cō-
sili⁹ t̄ fortitudinis: spūs scie t̄ pictans: t̄ spi-

CXIX.

rit⁹ timoris dñi: a sapiētia cepit t̄ v̄sc̄ ad ti-
more descēdit. Quō ille q̄ docebat a sapiā
descēdit v̄sc̄ ad timorē: tu q̄ discis t̄ pficis
a timore ascēde ad sapiētā. Scriptū est. n.
Initiū sapiētimor dñi. Iā ḡ psalmū audi-
te. Ecce aī oculos nīros ponam⁹ ascēsurū
homīnē. Ubi ascēsurū: In corde. Ubi ascē-
surū: Ab būilitate: id ē a cōualle ploratōis
in locū quē disposuit. Quo ascēsurū: Ad
illud ineffabile qđ cū dici nō posset dictū ē
in locū quē disposuit. Lū ḡ sic cepit hō dis-
ponere ascēsum: hoc dico aptius: cū cepit
hō christian⁹ cogitare pficere: incipit pati
liguas aduersantū. Quicūq̄ illas nondū
passus ē: nōdū pficit. Quicūq̄ illas nō pa-
tit: nec conat̄ pficere. Uult nosse qđ dicam⁹:
imo qđ audiām⁹: sūt expiat̄. Incipiat pfic-
ere: incipiat velle ascēdere: velle st̄ēnere
terrena fragilia: tpalia: felicitatē seculi, p̄ nī
hilo hīe: deū solū cogitare: lucris nō gau-
dere: a dānis non cōtabescere: oīa etiā sua
velle vēdere t̄ paupib̄ tribuē t̄ seq̄ christū.
Uideam⁹ quēadmodū patiat̄ liguas retrahē-
bētiū: t̄ multa h̄dicentū. Et qđ ē graui⁹ qsn̄
p̄sulēdo a salute auertētiū. Qui em̄ cōsulit̄
alicui ad salutē p̄sulit̄: ad id qđ p̄dē p̄sulit̄.
Ille autē qsn̄ cōsulēs retrahit̄ a salute. Quia
ḡ videt̄ hīe pallū p̄sulētis: t̄ h̄ venenū p̄-
rimētis: ligua dolosa dicta ē. Ascensur̄ ḡ p̄
spas linguas: p̄mo deū dep̄cat̄. Aut em̄:

Expositio psalmi.

Hoste dñe cu tribularer clā-
maui t̄ exaudiisti me. En̄ illū
exaudiuit: Ut tā p̄stituet̄ en̄ ad gra-
d̄ ascēdēdi. Et qz iā ascēsur̄ ē: crāudit̄ qđ
orat̄. **H**oste erue aīaz meā a labijs
iniustis: t̄ a ligua dolosa. Que ē lin-
gua dolosa: Subcola habēs imaginē con-
sulēdi: t̄ p̄niciē nocēdi. Ipi sunt q̄ dicit̄: et
tu b̄ factur̄ es qđ nō nemo fecit: Et tu sol⁹ eris
christian⁹: Et si on̄derit alij b̄ facere et le-
gerit euāgeliū: vbi p̄cepit dñs fieri: t̄ lege-
rit act⁹ aplor̄: illi qđ dicūt i lingua subdo-
la t̄ labijs iniustis: Hō poteris forte implere
multū ē qđ aggredēris. Alij p̄hibēdo de-
terrēt: alij laudādo pl̄pmūt. Quia. n. illis
ē vita q̄ iā occupauerit mūdū: tāta auētas
christi ē: vt rep̄hēdē iāz christū nec pagan⁹
audeat: Legit̄ ille q̄ rep̄hēdi nō p̄t: qz dicit̄:
Glade vēde oīa q̄ babes: et distribue pau-
pib̄ t̄ seq̄re me. Christo h̄dici nō p̄t: euā-
geliō h̄dici nō p̄t: rep̄bendi xp̄s nō p̄t: cō-
uertit se dolosa lingua ad laudē p̄hibentē.
Si laudas h̄ortare: Quare laudādo p̄nus:

Allia lfa.
t̄ Ad dominā.
t̄ exaudiuit.

Allia lfa.
t̄ libera.
t̄ iniquis.

Psalms

Abeli est ut tu vituperares: quod dolose laudares. Quid enim dices vituperando? Absit! Sed bona vita ista est: mala vita ista est. Sed quod noscitur cu[m] hec dixeris: p[ro]misi te posse auctoritate euangelica: cōuertis te ad aliud dissuadē di gen[us]: ut laudādo falso: me a vera laude phibeas: imo laudando christū: a christo phibeas dicens: Quid est hoc? Ecce illi secerūt: forte tu non poteris. Incipis ascendere: cadis. Monere videt: serpens est: dolosa lingua est: venenum habet. Roga contra illā: si vis ascendere: et dic deo tuo: Domine erue animā meā a lab[ore] in iustis: et a lingua dolosa. Et dicit tibi dominus tuus.

Quid dabit tibi aut quid apponetur tibi: ad linguā dolosam? Id est quod habeas aduersus linguam dolosam: quod opponas lingue dolose: quo te munias aduersus linguā dolosam? Quid tibi dabit: aut quod apponet tibi? Interrogavit exercitus: Nam ipse dicturus est quod interrogat. Respondebit enim subiecti sibi interroganti. Sagitte potentis acute: cu[m] carbonivus desolatorijs. Vel: vastatoribus. Sive desolatorijs dicas: sive vastatoribus dicas. Nam in diversis codicibus diverse scriptum: idem significat. Vide vastatores carbones dicunt: quia vastando et desolando ad desolationē facile producunt. Qui sunt isti carbones? Intelligat caritas vestra: primo que sunt sagitte. Sagitte potentis acute: verba dei sunt. Ecce iacunt et transfigunt corda: Sed cu[m] transfixa fuerint corda sagittis verbis dei: amor exercitatur: non interitus compatur. Nolit dominus sagittare ad amorem: et nemo pulchrius sagittat ad amorem: quod qui verbo sagittat: Immo sagittat cor amantis: ut adiuuet amantem: sagittat ut faciat amantem. Sagitte autem sunt cum agimus verbis. Carbones autem vastatores qui sunt: Id est verbis agere contra linguā subdolam et labia iniqua: parū est verbis agere: et exemplis agendum est. Exempla sunt carbones vastatores. Et quare vastatores dicunt: breuiter accipiat caritas vestra. Primo quod exemplis agendum sit vide. Linguā subdola nihil sic nouit dicere: quo magis subdola est: nisi vide ne non possis implere: multū est te hoc aggredi. Accipisti tu preceptū euangelici: habes sagittas: sed carbones nō dum habes. Timendum est ne sagitta sola non valeat aduersus linguā dolosam: Sunt et carbones: utputa incipit tibi

**Ella lira
t detur.
t apponat.**

CXIX.

enī dicere deus: Tu nō potes: Quare ille potest: Quare alf potuit: Numquid tu deliciator es illo senatore? Numquid tu infirmior es illo senatore? Numquid tu infirmior es illo: aut illo in validitate? Numquid tu infirmior es feminis? Femine potuerūt: viri nō possunt: Delicati diuites potuerunt: pauperes non possunt: Sed ego inquit multū peccavi: et multū peccator sum. Numerant etiam qui multū peccauerūt: et eo amplius amauerūt: quod plura illis dimissa sunt peccata: Quod dictum est in euangelio: Lui modicū dimittitur: modicū diligit. Cum ergo fuerint ista enumerata: et nominatim dicti fuerint homines qui potuerūt: ille accepta sagitta in corde accedentibus etiā carbonibus desolatorijs: desolat in illo cogitatio terrena. Quid est enim desolatur? Ad desolationem perducit. Erant autem in illo multa quemale fronduerat multe carnales cogitationes: seculares multi amores: ipsi vnde car. bonibus vastatorijs: ut fiat purus locus desolatus: in cuius loci puritate faciat deus edificium suū: quia facta erat ibi ruina dia boli: et edificatur ibi christus. Nam quod diu manet ibi diabolus: non potest edificari christus. Accendunt carbones desolatorijs et de hincunt quod male fuerat edificatum: et desolato loco accedit instructor felicitat[er] perpetue. Vide ergo quare dicti sunt carbones: quia qui se cōuertunt ad dominū: de mortuis reuiniscit. Carbones autem quādo accendunt: ante h[ab]itūt accenderent extinti erāt. Nam extinti carbones mortui dicunt: ardentes viui appellant. Exempla ergo multorum iniquorum qui cōuersi sunt ad dominū: carbones dicti sunt. Audis homines mirari et dicere: Ego illuz noui: quod ebriosus fuit: quod scelerat: quod amator circi: aut amphitheari: qualis fraudator: mō quod deo fuit: quod innocens factus est. Noli mirari: carbon est. Tiuū gaudes: quē extinctū plāgebas. Sunt q[ui] laudas viuuū: si nosti laudare: adhibe illū mortuo ut accēdat: id ē quicq[ue] adhuc piger ē sequi deū: admone illi cartonē q[ui] erat extictus: et habeto sagittā vbi dei: et carbonē vastatore: ut occurras lab[ore] iniquis: et lingue subdole. Quid seq[ue]t? Accipit iste sagittas ardentes: accipiat carbones vastatores. Hā repulit linguā subdolā et labia iniqua: et ascēdit gradū: incipit p[ro]ficerē: sed adhuc viuit inter malos: inter iniquos: nō duū est area ventilata. Puta quod triticū factū ē: nū quid iā in horreo ē? Adhuc necesse ē mul-

Psalms

ta palea premat: et quantum proficit tantus
videt maiora scandala in populo. Nam si
non perficiat: non videt iniquitates. Si non
sit verax christianus non videt factos. Etenim
fratres et de illa similitudine hoc nos docet
dominus et de frumentis et zizanis. Cum
autem creuisset herba et fructum fecisset: tunc
apparuerunt et zizania: id est nulli homini ap-
parent mali: nisi factus fuerit ipse bonus: quod
cum creuisset herba: et fructum fecisset: tunc
apparuerunt zizania. Nam ergo iste cepit per-
ficeret: et cepit videre malos: et multa mala
que ante non nouerat et clamat ad deum.

Hec me quod incolatus meus longinus factus est: Multum a te recessi: peregrinatio mea facta est longinqua. Non dum veni in patriam illam ubi cum nullo
malo victurus sum: nondum veni in illam societatem angelorum ubi scandalum non timebo. Quare autem nondum sum ibi: Quia in-
colatus meus longinus factus est. Incolatus peregrinatio est. Incola dicit: quod hab-
bitat in terra aliena: non in civitate sua. Longinus inquit factus est: plongatus in-
colatus meus. Et ubi longinus: Aliquis
fratres mei cum peregrinatus homo inter meli-
ores viuit: quod in patria sua forte viueret. Sed
non sic est quod de illa hierusalē celesti pere-
grinatur. Multus enim homo patria: et ali-
quod in peregrinatione illi bene est: inuenit
amicos fideles peregrinando: quos in patria
inuenire non potuit. Inimicos habuit ut de
patria pelleretur: et cum peregrinaret inuenit
quod non habebat in patria. Non sic est pa-
tria illa hierusalē: ubi omnes boni. Quicunq;
quod inde peregrinatur inter malos est: nec rece-
dere a malis potest: nisi cum redierit ad so-
cietatem angelorum: ut ibi sit unde peregrinatur. Ibi omnes iusti et sancti qui fructur
vobis dei sine lectio: sine litteris. Quod enim
nobis quod pagina scriptum est: per faciem dei
illi cernit. Qualis patria: Magna patria:
et miseri sunt peregrini ab illa patria. Sed quod
aut iste: Longinqua facta est peregrinatio mea.
Maxime eorum vox est: id est ipsius ecclesie
que laborat in hac terra: Illius vox est qui
clamat a finibus terre in alio loco psalmi di-
cens: A finibus terre ad te clamaui. Quis
noster clamat a finibus terre? Nec ego: nec
tu: nec ille: sed a finibus terre ipsa sola eccl-
esia: tota hereditas christi clamat: quia eccl-
esia hereditas eius. Et de ecclesia dictum est:
Postula a me et dabo tibi gentes heredita-
tem tuā: et possessionē tuā in finiōs terre. Si

CIX.

ergo possessio christi vobis ad fines terre: et
possessio christi omnes sancti: et omnes san-
cti in christo: quia unitas san-
cta in christo est: ipse unus homo dicit: A
finibus terre ad te clamaui dum augeretur
cor meū. Huius ergo homis longinqua pe-
regrinatio facta est inter malos: Et tanquam di-
ceret illi: cuī quib[us] ergo habitas ut gemas:
peregrinatio mea longinqua facta est. Sed
quid si cum bonis? Si cum bonis esset: nō
diceret: heu me. Heu vox est miserie: vox ē
calamitatis et infelicitatis: sed tamen in spe
quia iam vult gemere didicit. Multi enim et
miseri sunt et non gemunt: et peregrinant et re-
dire nolunt. Iste ita volens redire cognoscit
infelicitatem peregrinationis sue: quia agnouit
illam: redit et ascendere incipit: quod cantus
graduum cepit cantare. Tibi ergo gemit: et
inter quos habitat: In habitu cum tabernaculis cedar. Clerbum hoc quod
hebreum est: perculdubio non intellectus.
Allatris
Quid est inhabitu cum tabernaculis ce-
dar: Cedar quātū menunim ex interpreta-
tione nominū hebreorū: tenebras signifi-
cat. Interpretatū cedar: latine tenebre di-
cuntur. Hostis autem duos filios habuisse
Abraā: quos quidem cōmemorat aposto-
lus: et ad imaginem duorum testamentoꝝ
esse dicit: viii ex ancilla erat: alter de libe-
ra. Et ancilla Hismael erat: de libera Sa-
ra: quem suscepit ex desperatiōe per fidem
Isaac erat. Cleros ex semine Abrae: sed nō
vteros heres Abrae. Be Abraā natūrū:
sed tamen non hereditat: alter etiam heres
non solum filius: sed et heres. In Hismael
sunt omnes qui carnaliter colunt deū. Ad
ipso eis et veteris testamenti pertinet: quia
sic dixit apostolus: Sub lege volentes esse
legem non audistis: Scriptum est enim quod
Abraam duos filios habuit: unum de an-
cilla: et unum de libera: que sunt in allego-
ria. Hec sunt duo testamenta. Que sunt
duo testamentoꝝ: Unus veteris et alterū no-
num. Uetus testamentū a deo: et nonū testa-
mentū a deo: quod de Abraā: et Hismael: et
Isaac: Sed Hismael ad terrenū: Isaac ad
celeste regnum: Propter pmissiones habet fre-
nas: terrenā hierlin: frenā palestinā: regnū
terrenū: salutē terrenā: hostiū subiugatioꝝ:
abūdātiā filiorū: secunditatē frugū. Quid ista
pmmissiones sunt terrene: in figura spūialiter
intelligunt: Quod hierlin frenā umbra erat
regni celestis: et regnū terrenū umbra erat
regni celorum: Hismael in umbra: Isaac in

Psalms

luce. Si ergo Ihsmael in umbra: non mirum: quia ibi tenebre. Pinguiores etenim umbra: tenebre sunt. Ergo Ihsmael in tenebris: Isaac in luce. Quicunq; hic etiam in ecclesia terrenam felicitatem querunt a deo: adhuc ad Ihsmael pertinet. Ipsi sunt qui contradicunt spiritibus proficiensibus et detrahunt illis: et habent labia iniqua: et linguas subdolas. Contra quos rogauit iste ascendens: et appositi sunt ei carbones desolatorum: et sagitte potentis acute. Inter illos enim adhuc viuit donec tota area ventiletur: ideo dixit: inhabitui cum tabernaculis cedar. Nam et ipsa tabernacula Ihsmael cedar dicta sunt. Sic habet liber geneseos: sic hz qd cedar ad Ihsmael pertinet. Ergo Isaac cum Ihsmael: id est qui pertinent ad Isaac: inter illos viuunt qui pertinere ad Ihsmael. Iste sursum voluit ascendere: illi deorsum volunt permanere. Iste volare volunt ad deum: illi conant penas euellere. Namque apud apostolum ita dicit: Sz sicut tunc qui fm carnem natus erat persequebatur eum qui fm spiritu: ita et nunc. Spirituales ergo psecutionem patiuntur a carnalibus. Sed qd dicit scriptura: Ence ancillam et filium eius: non enim heres erit filius ancille cuius filio meo Isaac. Sed hoc quod dicit: ence quando erit: Quando area coperit ventilari. Modo autem anteq; enciatur dicit: Hec me qd incolatus meus longinquus factus est: inhabitui cum tabernaculis cedar. Inhabitaui inquit cum palea: sed quomodo palea multus sum exit: sic de cedar tenebre. Inhabitaui cum tabernaculis cedar: multum pegrinata est anima mea. Frumentorum vox est: inter paleas gementium. Hec loquimur illis qui oderunt pacem et dicimus: Cum his qui oderunt pacem eram pacificus. Qui sunt qui oderunt pacem: Qui considerunt unitatem. Si enim pacem non odissent: in unitate misserint. Sed videlicet ppter ea se separerunt ut iusti essent: ut non haberent mortuos iniustos. Aut nostra est ista vox: aut illorum: Elige cuius sit. Catholica dicit: Non est dimittenda unitas: non est precidenda ecclesia dei: Judicabit de malis et bonis postea. Si nunc mali a bonis seperari non possunt: ferendi sunt ad tempus. Malii in area nobiscum esse possunt: in horreo non possunt. Et forte hodie qui mali apparent: cras boni erunt: Et qui de bonitate hodie superbiunt: cras mali inueniunt. Quisquis ergo humiliter malos ad tempus fert: ipse perueniet ad requiem sempiternam. Hec vox catholica est. Illorum autem vox qualis est non intelligentis: neq; qd loquuntur: neq; de quib; affirmant: Ne tangas immundum: et qd tetigerit insiduus inquinabis. Sepem nos: ne commisceamur malis. Et nos illis.

CXIX.

pacificus: Tertu ut audiatis fratres carissimi: non poteritis probare qd vera cantatis: nisi coperitis facere qd cantatis. Quā tūlibet illud dicaz: quomōlibet exponam: qualibuscūq; verbis versem: non intrat in cor eius: in quo nō est opus eius. Incipite agere: et videte qd loquamur. Tūc ad singula verba lachryme pfluent: tunc psalm⁹ cantat: et facit cor qd in psalmo cantat. Qd multi em̄ sonant voce: et corde muti sunt. Et qd multi tacēt labijs: et clamāt affectu. Quia ad cor homis: aures dei. Sicut aures corporales ad os homis: sic cor homis: ad aures dei. Multū clauso ore exaudiunt: et multi in magnis clamorib; nō exaudiunt. Affectibus orare debemus: et dicere: Multū pegrinata est anima mea. Cum his qd odrunt pacem: eram pacificus. Quid enim aliud dicamus istis hereticis: nisi cognoscite pacem: amate pacem: Justos vos dicitis: Sz si iusti essetis: inter palea grana gemeritis. Nam quia sunt grana in catholica et vera grana sunt: ideo tolerat palea donec vertetur area: qd inter paleam clamant: Hec me qd incolatus meus longinquus factus est: inhabitui cum tabernaculis cedar. Inhabitaui inquit cum palea: sed quomodo palea multus sum exit: sic de cedar tenebre. Inhabitaui cum tabernaculis cedar: multum pegrinata est anima mea. Frumentorum vox est: inter paleas gementium. Hec loquimur illis qui odesunt pacem et dicimus: Cum his qui odesunt pacem eram pacificus. Qui sunt qui odesunt pacem: Qui considerunt unitatem. Si enim pacem non odissent: in unitate misserint. Sed videlicet ppter ea se separerunt ut iusti essent: ut non haberent mortuos iniustos. Aut nostra est ista vox: aut illorum: Elige cuius sit. Catholica dicit: Non est dimittenda unitas: non est precidenda ecclesia dei: Judicabit de malis et bonis postea. Si nunc mali a bonis seperari non possunt: ferendi sunt ad tempus. Malii in area nobiscum esse possunt: in horreo non possunt. Et forte hodie qui mali apparent: cras boni erunt: Et qui de bonitate hodie superbiunt: cras mali inueniunt. Quisquis ergo humiliter malos ad tempus fert: ipse perueniet ad requiem sempiternam. Hec vox catholica est. Illorum autem vox qualis est non intelligentis: neq; qd loquuntur: neq; de quib; affirmant: Ne tangas immundum: et qd tetigerit insiduus inquinabis. Sepem nos: ne commisceamur malis. Et nos illis.

psalmus

*Alia lira.
loquar.
impugnabat*

Amate pacem: diligite unitatem. Nescitis a
qd multis bonis separamini: dum quasi ma
lis caluniamini: Furiunt: seuiunt: quando
ista dicim⁹: Nam querit et mortificare nos.
Apparuerunt sepe impet⁹ eorum: apparuerunt
insidie. Cum ergo inter insidias illos viu
mus: et quibus dicim⁹: amate pacem: aduer
san nobis: nonne vox ista nostra est: cum
hunc qui oderunt pacem eram pacificus. **Cū**
loquerer illis debellabat me gra
tis: Quid est em̄ fratres debellabant me?
Et parum erat: si nō adderet grans. Quibus
dicim⁹: amate pacem: christum amate: nō quid
dicimus: honorate nos: Et honorate chri
stum: nos nolum⁹ honorari: sed illū. Nam
nos quid sum⁹ ad apostolum Paulum: qui tamē
dicebat illis parvulis: quos mali homines
et mali suasores p̄cidere ab unitate i scisma
ta volebant: Quid eis dicebat ille? Hūqđ
Paulus p̄ vobis crucifixus est: aut in no
mine Pauli baptizati estis: Hoc et nos di
cimus: amate pacem: amate christum. Si enim
amant pacem: christum amant. **Cū ergo dici**
mus: amate pacem: hoc dicim⁹: amate chri
stum. Quare: Quia de christo ait apostol⁹:
Ips⁹ ē em̄ Pax nostra: qui fecit vtracq; vnū.
Si ergo Christus id est Pax: q̄r fecit vtracq; vnū:
quare vos de uno fecistis duo: Quō ergo
pacifici estis: vt cum Christus faciat unum
de duobus: vos facitis de uno duo: Sed
q̄r hec dicimus: cū his qui oderunt pacem
sum⁹ pacifici: et tamē illi qui oderunt pacem:
cum loqueremur eis debellabant nos gra
tis.

¶ Explicit Tractatus de ps. CXIX.

Incipit Tractatus de ps. CXX.

Sicutus est iste psalmus eorum quo
rum titulus est: **Lanticum gra**
duum. Plures em̄ sunt significan
tes ut iam in primo eorum audistis: ascēsum
nostri. Qui sit in corde ad des: in cōuale
plorationis: id est ab hūilitate cōtribulati
onis. Ascēsus enim utilis nobis nō potest
esse: nisi p̄mo hūiliati: a cōuale nobis ascē
dendū esse meminerimus. Cōualis enim
terre locus est dep̄ssus. Sicut loca terre al
ta montes et colles: ita cōuale locus būi
lis: ne dū p̄propere et p̄postere querim⁹ ex
altari: nō ascendam⁹ sed ruamus. Vocuit
aūt ip̄e dñs a cōuale plorationis ascēden
dū: qñ p̄ nobis hūiliari usq; ad mortē cru
cis et pati dignat⁹ ē. Hoc exemplū nō relin
quam⁹. Ista cōuale plorationis martyres
intelleixerūt. Tñ intelleixerit: Unde: Quia

CXX.

et ipsi de cōuale plorationis ut coronarent
ascenderūt. Longruit et hodierno diei psal
mus iste: canticū graduū. Be illis em̄ di
ctum est: Euntes ibant et flebant mittentes
semīa sua. Hec est cōuale plorationis: ubi
a flentibus mittunt semina. Que sunt aut
semina: Bona ova in ista tribulatione ter
rena. Qui bene opak in conuale ploratio
nis: sills est homini semināti p̄ hyemē. Hū
quid frigore ab ope deterret: Sic pressuris
mūdi non debem⁹ a bono ope deterreri: qr
vides quid sequit. Euntes inquit ibant et
flebant mittentes semina sua. Valde mis
eri si semp flebāt: valde miseris si nunq; de la
chrymis sūt liberādi. Sed vide qđ sequit:
Elenētes aut̄ veniēt in exultatiōe: portan
tes germina sua. Hūl aliud illis canticis
docemur fratres q̄r ascēdere: sed ascēdere i
corde: in affectu bono: in fide: et spe: et cari
tate: in desiderio ppetuitatis: et vite eterne.
Si ascendit: cogruit nos dicere: quō ascen
dendū sit. Quāta terribilia lecta de euā
gelio: audiuit caritas vīa: Tidetis certe:
quia hora dñi sicut sur in nocte ita veniet.
Si sciret inquit paterfamilias qua hora sur
veniret: Amē dico vobis: quia nō patere p
sodere paritet suū. Bicitis modo. Quis
ergo nouit qua hora veniet: que hora sicut
sur erit: Nescis qua hora veniat: semp vi
glia: vt quod nescis qñ veniat: patū te in
ueniat cū venerit: Et ad h̄ forte nescis: qñ
ventur⁹ est: vt semp gatus sis. Illū em̄ pa
terfamilias subito occupabit hora illa: qui
paterfamilias supbus significat⁹ est. Noli
velle esse paterfamilias: et non te subito illa
hora occupabit. Et quid ero inquis: Qua
le audisti de psalmo: Paup et dolens ego
sum. Si em̄ pauper et dolens eris: non eris
paterfamilias: quē illa hora subito inueni
et: et subito premet. Paterfamilias em̄ sūt
illi qui p̄sumentes de cupiditatibus suis: et
in delitijs būius seculi defluentes timent:
et erigunt aduersus humiles: et insultant in
sanctis intelligentibus angustā vitam: que
dueit ad vitam. Talibus em̄ veniet illa ho
ra subito: quia tales erant et in dieb⁹ Noe:
quorum dierum cōmemorationem audi
stis factam in euāgelio: Sic erit aduentus
filij hominis inquit: quomō in dieb⁹ Noe:
Handucabāt: bibebant: nubebant: vxo
res ducebant: nouellabant: edificabāt: do
nec introiit Noe in arcā: et venit diluvium
et p̄didit omnes. Quid ergo: Omnes pe
ribunt qui ista faciunt: qui nubunt: qui